

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

Відповідальний за випуск: ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

SEVRUK I. EXPORT-PROMOTION OF UKRAINE IN THE GLOBAL MARKET OF IT SERVICES	143
KRYKLYVETS O. PECULIARITIES OF IT SECTOR IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW	145
КУЗЬМУК І.Я. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРТАП – ПРОЕКТАХ В УКРАЇНІ	147
ЛЕВІЦКІ В.Р., ТОВТ Т.Й. УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ СФЕРІ: ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ	150
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БОГДАН С.В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	153
МАКСИМЕНКО Д.В., ІВАНЧИШИНА Т.С. ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА	156
ХАУСТОВА К.М., ЧУЙКО О.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	159
ХАУСТОВА К.М., ІВАНОВА Я.І. РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	161

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

ГОБЛИК В.В. РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ	163
ГЕГЕДОШ К.В., ЧУЧКА І.М. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	164
ГРИЦЬКО В.В., КАЛІЙ О.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ОСВІТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	167
ДОБОШ О.М., БАТИН Т.М. ЯКІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ПОНЯТТЯ	169
ОРБАН В. В. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	171
СТРУНГАР А.В., ПЛИСЕНКО Г.П. OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI) В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОШУКОВОЇ СИСТЕМИ	174
ТОВКАНЕЦЬ О.С. ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ	176
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	178
ФЕЄР О.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	180

2. ШВИДУН Л., МАЙДАНЕНКО С., КУЛЬБАЧ Л. Дошкільна освіта в контексті модернізації освітньої системи. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Філософія. Педагогіка». 2022. № 1 (2), С.40-44.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. Київ: Академвидав. 2004. 345 с.
4. Крутій К. Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі. Запоріжжя : ЛППС, 2007. 208 с.
5. Фроленкова Н. О. Якість дошкільної освіти в Україні : феномен поняття. Молодий вчений. 2015. № 2 (17). С. 116–119
6. Ключові показники якості дошкільної освіти. 2021. URL: [system3 \(mon.gov.ua\)](http://system3.mon.gov.ua)

УДК 378-057.4:004

В. В. ОРБАН

здобувач третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти
спеціальності 015 «Професійна освіта»
Мукачівський державний університет,
Мукачево, Україна

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

На сучасному етапі активного реформування освіти в Україні, коли пріоритет ставиться на здобуття інженерних професій, вивчення досвіду підготовки фахівців з цифрових технологій у закладах вищої освіти Великої Британії є актуальним і необхідним. Процес переходу до інноваційної системи закладів вищої освіти України зумовлює необхідність спрямування вектору діяльності удосконалення якості підготовки майбутніх фахівців на основі компетентнісного підходу, основою якого є мультимедійна та цифрова компетентності, що сприяють формуванню ерудованих фахівців, які здатні моделювати шляхи професійного становлення та розвитку для успішних досягнень у майбутній професійній діяльності. Використання інформаційно-комунікативних технологій як під час здобуття освіти, так і в подальшій професійній діяльності є передумовою отримання високих результатів у процесі застосування нових нестандартних підходів до теоретичних та практичних досліджень, що забезпечує поєднання науки і практики.

Формування мультимедійної компетентності в університетах Великої Британії може бути корисним для українських університетів, які орієнтуються на новітні світові досягнення, широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій в підготовці фахівців цифрових технологій та розвиток дослідницької та інформаційно-комунікаційної компетентності своїх випускників.

На сучасному етапі активного використання компетентнісного підходу в освіті більшість дослідників розглядають поняття «компетентність» як інтегральну характеристику, яка визначає готовність і здатність на високому рівні виконувати певні функції відповідно до сучасних теоретичних і практичних надбань, навчального і життєвого досвіду, цінностей і здібностей [1]. Процес оновлення сучасної освіти вимагає удосконалення процесу інформатизації в контексті компетентнісного підходу відповідно до нової освітньої парадигми, що у свою чергу зумовлює розвиток мультимедійної компетентності під час підготовки фахівців цифрових технологій.

Мультимедійна компетентність фахівця цифрових технологій є однією з його професійних компетентностей, змістом якої є активне використання інформаційно-

комунікативних технологій, Проблема використання інформаційно-комунікаційних технологій набуває все більшої актуальності: «Необхідність невідкладних заходів із впровадження ІКТ у сферу освіти і науки зумовлена сучасною тенденцією створення глобальних відкритих освітніх та наукових систем, які дозволяють, по-перше, розвивати систему накопичення і поширення наукових знань наукової та педагогічної спільноти, а, по-друге – надавати доступ до різноманітних інформаційних ресурсів широким верствам населення. Від того, наскільки успішно буде вирішене це завдання, значною мірою залежить розвиток країни і її місце у світовій спільноті», – стверджує у книзі «Intel. Навчання для майбутнього» С. М. Ніколаєнко [2].

Нові апаратні і програмні засоби, що постійно нарощують можливості комп'ютера, перехід у розряд анахронізму розуміння його ролі як обчислювача поступово привели до витиснення терміну «комп'ютерні технології» терміном «інформаційні технології». Під цим терміном розуміють процеси нагромадження, обробки, подання і використання інформації за допомогою електронних засобів. Так, суть інформатизації освіти на часі визначають як створення умов для вільного доступу до більших обсягів активної інформації в базах даних, базах знань, електронних архівах, довідниках, енциклопедіях

Аналіз наукових праць, присвячених проблемі. Проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців знайшла відображення в працях таких українських науковців як Н. М. Бібік, О. В. Варецької, В. І. Ващенко, І. А. Зязюна, В. І. Лугового, О. І. Локшиної, О. І. Пометун, Ж. В. Таланової та ін.

Досвід використання нових інформаційних технологій у формуванні професійної компетентності студентів у вищих навчальних закладах висвітлюється в працях М.І.Жалдака, О.П.Значенко, Г.О.Козлакової, І.В. Левченко, А.А. Тесленко та ін.

Протягом останніх років значну увагу дослідники приділяють вивченню британського досвіду підготовки спеціалістів на основі компетентнісного підходу та інноваційних технологій навчання, що пов'язано з реформуванням педагогічної освіти Великої Британії (Н. М. Авшенюк, Г. А. Алексевиц, В. М. Базуріна, І. П. Задорожна, Ю. В. Кіщенко, А. В. Парінов, А. А. Сбруєва, Н. П. Яцишин та ін.) Цікавими є дослідження українських вчених з питань наукової та дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти (Г. І. Артемчук, О. А. Дубасенюк, О. А. Зеленько, О. П. Ноздрова, В. Б. Располов, Л. О. Сущенко, Г. П. Чорнойван, Ж. Ю. Чернякова).

Проте порівняно недостатньо здійснюється дослідження з проблеми розвитку мультимедійної компетентності магістрів в університетах Великої Британії у контексті сучасних трансформацій вищої освіти в єдиний Європейський простір.

За кількістю і якістю наукових досліджень та викладання провідне місце в системі наукових досліджень займають університети Рассел Групи (The Russell Group), які створюють широкий спектр діяльності, що має суттєвий вплив на економіку Великої Британії. Більшість досліджень в Russell Group університетах спрямована на покращення навколишнього середовища, культури, здоров'я людей і якості життя населення країни. Рассел Група об'єднує двадцять чотири провідних університети Великобританії, які здійснюють наукові дослідження найвищого рівня, вивчають передовий досвід практики викладання та навчання та підтримують найтісніші зв'язки з приватним і державним секторами економіки. Виступаючи в засобах масової інформації генеральний директор Рассел Групи д-р Венді Піатт (Wendy Piatt) поділилася досвідом залучення студентів до дослідницької роботи з використанням мультимедійних технологій та успіхами з контролю якості наукових досліджень в університетах в світлі запропонованої урядом державної «Рамки педагогічної майстерності» («Teaching Excellence Framework») [3].

Університети Рассел Групи створюють всі умови для успішного здобуття освіти та отримання майбутніми фахівцями максимальної віддачі, надають випускникам високі шанси на працевлаштування в різних країнах світу. Цьому сприяє тісна взаємодія студентів з провідними вченими та вільний доступ до мережі бібліотек, кабінетів,

лабораторій та об'єктів, що дозволяє здійснювати дослідження світового класу. Здобувачі мають можливість проводити власні дослідження та вести незалежні проекти під час навчання в середовищі мотивованих і талановитих однолітків. Є також програми для підготовки студентів до майбутньої роботи на основі стажування з бажаних професій, що допомагає закріпити практично отримані навички, які цінуються роботодавцями.

Широко відомий в світі науковою і дослідницькою роботою викладачів і студентів Відкритий університет (Open University) Великої Британії, який визначив чотири пріоритетні напрямки наукових досліджень, спрямованих на вирішення глобальних проблем XXI століття та сприяння соціальній справедливості: громадянство і управління, освіта, міжнародний розвиток, дослідження космічного простору. Дослідження проводяться на факультетах і в науково-дослідних інститутах, що охоплюють широкий діапазон дисциплін, від мистецтва до наук. Університет має традицію проведення досліджень без академічних кордонів в рамках чотирьох пріоритетних областей.

Однією з головних проблем, що розглядається дослідниками, є вплив процесів глобалізації на різнобічний розвиток викладачів та студентів. Таким чином учасники навчального процесу залучені до використання в освітній діяльності широкого спектру інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяє розвитку їхньої дослідницької та мультимедійної компетентності. Так в університеті Брайтон підготовка магістрів за програмою TESOL MA ІКТ заснована на ідеї, що теорія, практика і дослідження в галузі викладання, навчання та засобів масової інформації нерозривно пов'язані. Всі основні та додаткові модулі поєднують теорію з науковими дослідженнями, в результаті чого, поглиблюються знання магістрів з другої мови, вдосконалюється методика її викладання та навчання, розширюється їхній досвід в оцінці, використанні та розробці відповідних навчальних ресурсів для викладання мови, особливо в галузі використання засобів масової інформації, формуються незалежні дослідницькі навички і проводяться пошуки шляхів їх застосування [4].

Таким чином, формування мультимедійної компетентності в університетах Великої Британії є невід'ємною складовою професійної підготовки висококваліфікованих фахівців для різних галузей національної економіки, освіти, культури, а також для інших країн світу. Британські університети мають потужні наукові школи, дослідницькі інституції з високим інформаційно-комунікаційним забезпеченням і вільним доступом до нього як дослідників-початківців, так і вчених зі світовими іменами. Проведення щорічних рейтингів університетів з науково-дослідницької роботи стимулює викладачів і студентів до підвищення ефективності їхніх досліджень та втілення отриманих результатів в практику життя на місцевому, державному та міжнародному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі: Колективна монографія. К. Баханов, С. Баханова, В. Мирошниченко та ін. За заг. ред. проф. К. Баханова. Донецьк: ЛАНДОН XXI, 2012. 520с.
2. Ніколаєнко С. М. Передмова. *Intel. Навчання для майбутнього*. К.: Нора-прінт, 2006. 1032 с.
3. Чернякова Ж. Ю. Інноваційні підходи до підготовки магістрів соціально-педагогічної галузі: зарубіжний досвід Великої Британії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми: Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. №4(48). С.141-151.
4. Стрельченко Л. В. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності студентів в дослідницькій діяльності в університетах Великої Британії. *Вища освіта України: Теоретичний та науково-методичний часопис*. № 3. Додаток 1: Інтеграція вищої освіти і науки. –Київ, 2015. С. 225-231. URL<https://ihed.org.ua/wp->

content/uploads/2015/10/jurn_VishaOsvitaUkraini_IntgracOsvitiNauki_IVO2015.pdf#page=225

УДК 001.89:004

А. В. СТРУНГАР

кандидат наук із соціальних комунікацій,
заступник директора з наукової роботи
Державна науково-технічна бібліотека України,
м. Київ, Україна

Г. П. ПЛИСЕНКО

кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник
Державна науково-технічна бібліотека України,
м. Київ, Україна

OPENUKRAINIANCITATIONINDEX (OUCI) В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОШУКОВОЇ СИСТЕМИ

Заклади вищої освіти стикаються з цілою низкою сучасних тенденцій, які впливають на їх потребу в використанні сучасного цифрового інструментарію пошуку інформації та наукових джерел. Наслідком цієї тенденції є необхідність щодо встановлення конкретних якісних характеристик відповідних платформ, особливо національних з виокремленням індивідуальних конкурентних переваг. З посиленням конкуренції на ринку освітніх послуг заклади вищої освіти для підвищення рівня своєї конкурентоспроможності повинні знаходити сучасні методи завоювання популярності серед потенційних споживачів – абітурієнтів. Нині студенти мають набагато більш витончені потреби та побажання згідно їхнього способу життя, вони живуть в більш інтенсивному темпі, що вимагає від університетів використання більш гнучких засобів для участі потенційних споживачів у розробці і пристосуванні освітніх програмах до вимог ринку і потенційних роботодавців.

Велике значення для престижності закладу вищої освіти має рівень розвитку наукової діяльності – проведення різного роду конференцій, семінарів, круглих столів, в тому числі за участю міжнародних наукових організацій або університетів; індекс Хірша науково-педагогічних працівників; можливість отримання вітчизняних та міжнародних грантів. Тому для завоювання гідного місця в конкурентному середовищі та провідних місць в національних і міжнародних рейтингах, заклади вищої освіти створюють потужну базу наукових продуктів та популяризують науку як в середині України так і за кордоном. Для закладів вищої освіти їхня репутація є обіцянкою студентам щодо забезпечення якості та ліквідності отриманих знань як інтегральної сукупності їх атрибутів (імені, історії, місце в національних та міжнародних рейтингах тощо), що існують в свідомості потенційних споживачів. Отже, варто розглянути таку національну пошукову систему як OpenUkrainianCitationIndex (далі – OUCI), яка сприяє розвитку освіти і науки в Україні.

OpenUkrainianCitationIndex (OUCI) – це пошукова система і база даних наукових цитувань, які надходять від усіх видань, що використовують сервіс Cited-by від Crossref та підтримують InitiativeforOpenCitations [1]. OUCI покликаний спростити пошук наукових публікацій, привернути увагу редакцій до проблеми повноти та якості метаданих українських наукових видань, покращити представлення українських наукових видань у спеціалізованих пошукових системах (наприклад, Dimensions, Lens.org, 1findr, Scilit), що може розширити їхню читачку аудиторію, дозволить бібліометристам вільно вивчати зв'язки між авторами та документами з різних наукових дисциплін. Проведений аналіз якісних та кількісних показників сайту OUCI показує, що рейтинг домену DR сайту ouci.dntb.gov.ua має показник 53, середній показник якості сайту становить 25-35, сайти, які мають показники вище 35 відносяться до трастових або авторитетних і цінуються в рази більше (див. табл. 1) [2].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>